

LÓRENCZ FŐORVOS EMLÉKEZETE

Dr. Lórencz Gyula 1846. október 6-án született Eperjes városában (Sáros vm.) és 1915. április 4-én Nyíregyházán halt meg, azaz 85 éve, 69 évesen.

Orvosi oklevelét 1872-ben Pesten szerezte. Ezután még negyvenkét éven át gyógyított megyénkben: 1873–1899, azaz 26 évig a nagykállói kórházban, s 1899. november 20–1915. április 4. között, azaz 16 évig a nyíregyházi Erzsébet Közkórházban dolgozott. Nagykállóban alorvos volt. A kórház 1888. évi betegforgalmi kimutatásában szerepel, hogy orvos és sebészorvos, szülész és szemész képesítéssel bírt. Felesége: Eöri Fintor Ilona (1862–1947) volt (sírjuk: Északi temető, XII. parc. 31. hely).

A nagykállói szükségkórházat dr. Korányi Frigyes hozta létre 1863-ban, társadalmi gyűjtésből. Az intézmény 1864–74 között már Egyetemi Kórházként, 1874–99 között pedig Nagykállói Nyilvános Közkórházként működött. Dr. Lórencz Gyula tehát dolgozott három évig Jósa András igazgatósága alatt, majd 1887-től kezdve végig dr. Kállay Rudolf nagykállói és 1899. november 20-tól kezdődő nyíregyházi igazgatósága idején. Az 1899. évi betegforgalmi kimutatás így írta le a két kórház kapcsolatát: „Ha az 1899. évi betegforgalmat összesítjük az 1898. év betegforgalmával, akkor 228 főnyi csökkenést tapasztalhatunk. Ezen tetemes visszaesés abban találja magyarázatát, hogy a Szabolcs megyei nagykállói közkórház november hó 14-én mint ilyen megszűnt létezni és mint „Erzsébet” közkórház folytatta működését Nyíregyházán november 20-tól a pavilon rendszer szerint épült új hajlékában. A szükségessé vált költözködés miatt a betegfelvétel október hó második felében és november hó első napjaiban csupán a sérültekre és a feltétlen súlyos és otthonnal nem

bíró betegekre terjedt ki, november hó 8-tól november hó 20-ig pedig egészen szünetelt a betegfelvétel.”

Dr. Lórencz Gyula volt a nyíregyházi Erzsébet Közkórház első belgyógyász főorvosa, azonban a sebészeti és belgyógyászati osztály szervezeteileg csak 1910-ben különült el. Még 1912-ig a belgyógyászatban feküdtek a bőr- és bujasenyves betegek is, s dr. Lórencz Gyula vezette a tbc-s és fertőző pavilonokat is. Munkájának elismerését jelzi, hogy a Ferenc József-rend lovagja lett.

Láthatjuk tehát, hogy dr. Lórencz Gyula gyógyító tevékenységének döntő része a nagykállói időszakra esett: 26 év. Övnek azonban mindenkit attól, hogy Nagyálló orvostörténeti súlyának megítélésakor a mai állapotokból induljon ki. Legalább hat kórház típusra vonatkozóan vannak adataink Kállóban:

I. fürdőházak (1342. dec. 7-től a Kállay család levéltárának perirataiban).

II. különös ispotály „tisztaltalan nyavalyások”, vérbajosok számára (dr. Jósa István megyei főorvos létesítette 1792-ben Kállósemjén és Kisléta községben).

III. a várban harcok idején voltak katonai orvosok felcserék; tudjuk, hogy 1848-49-ben az ideiglenes katonai kórház vezetője Péchy Elek hadnagy volt.

IV. rabkórház 1846-1875; kinyomtatott Megyei Rendszabályok (1846) írták elő működését.

V. szükségkórház: 1863, dr. Korányi Frigyes.

VI. tébolyda: 1895-től Jósa András javaslatára; vagyis 1895–99 között egyszerre két kórház is működött Nagyállóban.

„Új utak keresése mellett a régiek tisztelete és megbecsülése az, ami a tudományban és művészetben a fejlődés legnagyobb biztosítéka!” Így legyen.

Dr. Fazekas Árpád